

י.ע.

ועדת החקירה, 25.12.73
 ישיבת ל"ה, אחר-הצהרים

אגרנט: מה שמך המלא ?

גונן: אלוף שמואל גונן.

אגרנט: אתה מצהיר בהן צדק לאמר את האמת.

גונן: כן.

אגרנט: הדיון סודי, העדות סודית.

אתה יכול לאמר לנו כמה פרטים על קורות חיך
 ובעיקר הפרטים הצבאיים. מהי נולדת ואיפוא נולדת וכו.

גונן: נולדתי באפריל 30 בוילנה. משפחתי עלתה ארצה
 ב-1933. למדתי בחדר ובישיבה, היתה משפחה
 דתית עד פרוץ מלחמת השחרור. הישיבה האחרונה שלמדתי בה היתה מרכז הרב
 בירושלים ולפני כן בישיבת עץ חיים. הייתי חבר ההגנה מגיל 14 וב-29.11.47
 גוייסתי גיוס מלא. הייתי בן שבע עשרה וחצי. הייתי תושב ירושלים.
 נלחמתי בגוש עציון, באזור ירושלים; גוש עציון עטרוה וננוה יעקב.
 אחרי נפילת עטרוה וננוה יעקב התנדבתי ליחידה אנטי טנקית בירושלים.
 המפקד היה מישקה רבינוביץ. המקצוע שלי היה להכיוון - זורק להבות.
 נפצעתי מספר פעמים במלחמת השחרור. משם עברתי להראל, לגדוד החמישי.
 משם הגעתי לתפקיד מפקד מחלקה, מדרגת סמל. עברתי להפ"ה לפלמ"ח, אם כן
 כהפוגה השנייה. כאמור בפלמ"ח הגעתי לתפקיד מ"מ בדרגת סמל.
 ונלחמתי בפרוודור לירושלים, ביולי 1949 התנדבתי לסנקים עם פירוק
 הגדוד החמישי של הראל. של הפלמח. ומאז הייתי בשריון.

התפקידים שעשיתי היו מפקד סנק, מפקד מחלקה
 סגן מ"פ, מ"פ, קצין אגם חטיבתי בחטיבה 7. המח"ט היה אולק ורדו.
 אחרי זה חזרתי להיות מ"פ בפלוגת הצנטוריונים. התנדבתי להיות מ"פ,
 כי גקלט אז טנק חדש. למדתי אוחז באנגליה.

1898

ועדת החקירה, 25.12.73

ישיבה ל"ה, אחר-הצהרים

גזון:

התפקיד הבא היה מג"ד 82, למעשה רוב
 התקופה שלי כשריון היתה בגדוד 82, עד עכשיו.
 אחר כך הייתי ראש ענף תורת חיל שריון, קצין אג"מ של הגי"ש (גייסוח שריון).
 המפקד היה אז דדו. עשיתי בי"ס למטה באנגליה, סליחה לפני כן הייתי
 בצבא הגרמני שלושה חודשים, למדנו בגרמניה את הפסון. בסוף 1964, ב-1965
 עשיתי בי"ס במטה בקמברלי, באנגליה. חזרתי ונתמניתי סגן מפקד חטיבה 7,
 צ'יץ היה מה"ט (ש. להט). קבלתי ממנו את החטיבה, נהייתי מה"ט 7 ביוני
 1966.

שנה לפני מלחמת 1967 נתמניתי כמה"ט 7.
 במאי 1967 עליתי לדרגת אל"מ, הייתי שנה מה"ט, סא"ל. המשפחה אחרי המלחמה
 עוד שנתיים, כמה"ט, כלומר יחד 3, חטיבה 7. עברתי לצפון והייתי מפקד אוגדה
 36, ב-1969. אוגוסט 1969. הייתי מפקד האוגדה ואלוף פיקוד הצפון היה דדו.
 הרמטכ"ל היה ברלב. הועלתה אז לדרגת תת-אלוף, זה היה באוגוסט 1969.
 הייתי שלוש שנים באוגדה. בשנה האחרונה, זו הפכה לאוגדה קבועה והאוגדה
 הראשונה הקבועה הייתה אוגדה זו, כך שהיתה לי עבודת ארגון וגבוש הדפוס.
 כל זה בצפון. עד 1972.

בתקופה הזו הצלחתי ללמוד באוניברסיטה
 של חל-אביב בשלוחה של פו"מ. למדתי שם מזרח תיכון והסטוריה של המזרח-
 התיכון וכלליה. השבוע קבלתי את העודת הבוגר.

ב-1972 נתמניתי ראש מה"ד, הועלתה לדרגת
 אלוף. זה היה ביוני. במינוי חירום מפקד אוגדה של הדרום 143.

אג"ט:
 באותו זמן שנעשיתי לראש מה"ד קבלה מנוי חירום
 כמפקד אוגדה 143.

גזון:

ב-15.6.73 נתמניתי לאלוף פקוד הדרום
 ולפני כחודש נתמניתי למפקד אלוף פיקוד
 מרש"ל (מרחב שלמה). המלחמות שהשתתפתי היו ב-48, ב-56, ב-67 והאחרונה.
 ב-48 הומלצתי לאות הגבורה, הומלצתי ולא קבלתי. ב-56 קבלתי צל"ש מהרמטכ"ל

ואחר כך

1899 י.ע.

ועדת החקירה, 25.12.73
ישיבה ל"ה, אחר-הצהרים

ב-56 קבלתי צ"ש מהרמטכל שאחר כך הפך לעטור
"העוז".

גוגן:

אלוף גונן

נפצתי קשה 7-6 פעמים.

יו"ר אגרנט: אנחנו רוצים לשמוע אותך היום רק בנושא של המידע שהיה בידך בחקופה שלפני פרוץ המלחמה והכוונות.

אלוף גונן: אדוני, אני ידעתי שאני בא לדבר על המידע.

יו"ר אגרנט: בשלב זה, עוד נשמע אותך בנושאים אחרים.

אלוף גונן: אני מבקש לאמר שידעתי שאני בא לדבר על מודיעין ולא על כוונות.

יו"ר אגרנט: טוב, בבקשה.

אלוף גונן: אתחיל מהאזירה. לאזירה יש קשר ואתחיל באזירה, כי האזירה השפיעה על שימוש בידועות. בחדשים האחרונים לפני המלחמה, היו דיונים במטה הכללי על קיצור השרות.

ה.לסקוב: אתה יכול לתת איזה חדש?

אלוף גונן: זה התחיל בפברואר או ינואר. המשמעות של קיצור השרות היתה הקטנת הצבא הסדיר. הדיונים נסבו על איזה אמצע מיחידות הצבא הסדיר אפשר לוותר.

הנחת היסוד בדיון על קיצור השרות היתה שאנחנו לא עומדים בפני פרוץ מלחמה לפחות בשנתיים הקרובות. ההנחה הזאת נמסרה פעמיים ע"י שר הבטחון בדיון מטה כללי.

ועדת חקירה - 25.12.73

ישיבה ל"ה - אחה"צ

אלוף גונן

א.ג.

אחה זוכר מתי?

יו"ר אגרנט:

לא, אבל, בחצי שנה שלפני המלחמה. היה גם דיון במטה

אלוף גונן:

הכללי להתיחס להנחה ואם אני זוכר נכון, אז כל האלופים

היו סבורים אוחו דבר, כולל אני. לא רק אלופים, אלא כל הפורום והפורום

מורכב לא רק מאלופים, יש גם חתי-אלופים שמשתתפים בפורום. צריך לבדוק את

עסטנוגרמות אם אני מדייק, אבל אני לפחות מדייק ביותר מרוב. הפורום, זה

אלופים ומספר חתי-אלופים.

לאחר הישיבה הראשונה הזאת, היתה כוונות של מאי.

קראו לה "כתול לבן" ולאחר שהכוונות עברה, הדיונים נמשכו והחלט לקצר שלשה

חדשים מהשרות.

אתה אז היית ראש מה"ד?

י. ידין:

היתי עדיין ראש מה"ד. לא סוכס עדיין איזה יחידות סדירות

אלוף גונן.

יבטלו. אבל, להצעת אג"ם לביטול כללה גם חטיבת שריון

סדירה יש לזה הרבה משמעות.

אז היו כמה? ארבע יחידות סדירות?

י. ידין:

ארבע ובית-ספר זה חמש.

אלוף גונן:

זאת הייתה האוירה, בה תפשהאוחנו מלחמת אוקטובר.

היו מספר הנחות יסוד, שסופקו שסופקו ע"י המודיעין. אני גם אמסור אתר כך

ברשותכם תיק, לא כל כך מסודר אבל בכל זאת תיק. אני עובד בלי מטה וקשה לי

לסדר. בכל זאת תיק המדבר על לקט של ידיעות, שסופק ע"י אמ"ן.

א.ג.

ועדת חקירה - 25.12.73

ישיבה ל"ה - אחה"צ
אלוף גונן

ח.לסקוב: אמ"ן - מי? ראש אמ"ן?

אלוף גונן: כל המערכת. אני אציג מיד מה קבלנו מהמטכ"ל ואיזה
ממודיעין שדה.

י.ידין: כשאתה אומר עכשו "קבלנו" אתה מדבר כאלוף פיקוד דרום?

אלוף גונן:

אני מדבר על ספטמבר כאלוף פיקוד דרום.

אחת מהנחות היסוד היתה שהידוש הלוחמה ביוזמה מצרית -
הסכירות שלה נמוכה ביותר. אחר כך אצטט בדיוק אולי.

ההנחה השניה שהמצרים חוששים מתקיפה של צה"ל.

הנחה שלישית של הימים האחרונים היא, שהצבא המצרי מנהל

תרגיל בחקף מלא. אני אקרא, ברשותכם את פרוט הידיעות שאן שהחקבלו מאמצע
ספטמבר עד ה-6 לאוקטובר.

ח.לסקוב: החקבלו - מהיכן?

אלוף גונן: מאמ"ן. אחר כך אני אקריא מסמך של אמ"ן המתיחס

לחרגיל, שתאריכו 30 לספטמבר.

י.ידין: לנו כאן יש חיק מלא של כל הלקטים של אמ"ן, אבל שם

יש דברים צבעוניים וחלקם הלכו אולי רק במטכ"ל, חלקם

לאלופי הפיקוד. אתה מקריא לקט שנמסר מהמטכ"ל לפיקוד? אתה מקריא מלקטים

שנמסרו לאלופי הפיקוד ע"י המטכ"ל?

אלוף גונן: ע"י המטכ"ל לפיקוד.

א.ג.

ועדת חקירה - 25.12.73
 ישיבה ל"ה - אחה"צ
 אלוף גונן

- יו"ר אגרנט: הידיעות הגיעו אליך כאלוף פיקוד הדרום?
- אלוף גונן: השיטה היא שאשא שבפיקוד יש קצין מודיעין פיקודי. הוא מקבל את הידיעות, הוא מעביר לי מה שהוא מוצא לנכון והוא העביר לי את כל הידיעות שהיו בידו.
- יו"ר אגרנט: הוא מקבל את הידיעות מאמ"ן ומעביר לך.
- אלוף גונן: פרט לכך, המקור השני של ידיעות הוא ישיבות מטכ"ל, וישיבות מטכ"ל נפתחות בדרך כלל בסקירת ראש אמ"ן.
- יו"ר אגרנט: בענין פיענוחי תצלומי אויר?
- אלוף גונן: לא. בדרך כלל הוא מספר פחות עובדות ויותר משמעויות ומסקנות.
- יו"ר אגרנט: אתם לא מקבלים בפיקוד תצלומי אויר של קצין מודיעין או יש לכם מפענחים משלכם?
- אלוף גונן: אנחנו מקבלים צילומי אויר, לפעמים מפוענחים ולפעמים אנחנו מפענחים לבד. וקבלנו. אני תיכף אומר מה קבלנו.
- יו"ר אגרנט: זה גם כן מקור?
- אלוף גונן: כן.

ועדת החקירה - 25.12.73

ישיבה ל"ה - אחה"צ

אלוף גונן

א.ג.

אלוף גונן:

יש שני מקורות נוספים, שהם לא באים מהמטה הכללי, אחד זה מה שקוראים בצבא מודיעין שדה. אלה ידיעות שבאות מהשדה, מהתצפיות. לזה קוראים מודיעין שדה. דברים שהעין רואה. ומקור אחרון זה סיור מפקדים - יורדים לשטח לראות כשיש חשש.

יו"ר אגרנט:

אחה רוצה לפרט את הידיעות שקבלה מאמצע ספטמבר.

אלוף גונן:

ב-15 לספטמבר טיסים ומפקדים של חיל האוויר,

י. ידין:

תאמר אולי את שמהמסמך, הלקט או משהו אחר.

אלוף גונן:

זה לקט מודיעין מידי אויר מס. 47. תאריך: 15 לספטמבר 73. שעה 18.00 אל קמ"ן דרום מאת מיפקדת

חיל האוויר מחלקת מודיעין אויר.

אני אקרא רק את התמצית. התמצית היא, שטיסים ומפקדים בחיל האוויר המצרי נקראו לחזור לבסיסהם. כנראה על רקע חשש מצרי מפני פעילות של חיל האוויר הישראלי בעקבות קרבות האוויר בסוריה ב-13 לספטמבר.

אם אני אצטט מהמסמך בדיוק אז כתוב: עוד אתמול -

14 בספטמבר - ניתנה התרעה ליחידות של ההגנה האוירית בחיל האוויר המצרי,

כי בעקבות קרבות האוויר בסוריה, עלולה להתרחש תקפנות ישראלית גם נגד מצרים והיחידות נדרשו לקיים ערנות גבוהה. קריאתהטיסים - אמצעי נוסף שמטרתו להבטיח ערנות.

אחר כך רשמה ר.ב.

לפניכן רשמה א.ג.

- 21 -

ועדת החקירה - 25.12.73

ר.ב.א

ישיבה ל"ה (אחה"צ)

אלוף גונן:

ספטמבר 20, לקט מודיעין מידי, אויר;

מס' 48, [] . מפקדת חיל-האוויר. (אני מתמצת):

הגברת הערנות ולאחריה העלאת הכוננות

בצבא המצרי, יבשה, אויר וים. כנראה עקב פעילות מוגברת של חיל-אוויר שלנו

בסיני לתרגיל אוגדתי בנגב.

היו תרגילים שלדיים אוגדתיים בנגב. עוד תרגילים

שמני תכנתי. רשתות קשר הם קלטו של אוגדות. כאשר זה"ל עושה תרגיל, דבר ראשון

שומעים אותו ברדיו. הם מאזינים, אנחנו מאזינים אחד לשני כל הזמן ברדיו,

מזה אפשר להבין את ההיקף, יש בזה רק גייסות, אם זה גם מפקדות, לשם כך

צריך לצלם. אינני יודע אם הם צילמו, אבל ההנחה הייתה, שאם אנחנו מדברים

ברדיו אז הם יודעים. ברדיו הצבאי, באלחו. הם יודעים שיש תרגיל. ההערכה

של אמ"ן היחה - שזו ערפנות מוגברת בגלל התרגיל, שהם ראו את זה כרכוז כוחות.

זה היה בנגב או בסיני? י. ידין:זה היה בנגב ~~אם~~ ובסיני באזור צאלים ולכיוון אלוף גונן:

אבו-עגלה, באר-שבע-צאלים.

אני אקריא סעיף 1 מאותו דו"ח:

הרגישות המצרית קבלה הבקר ביטוי בהזנקות

מרוכות לפטרול, שבעה מבנים, בפרק זמן קצר. כנראה בגלל חשש קונקרטי

מחדירה שלנו ההתנקלות לטיסות מצריות מתוכננות.

29 לספטמבר, לקט מודיעין מידי צבאי.

מאת ענף 6) זה ענף מחקר באמ"ן.

הענף המצרי? י. ידין:כן, הענף המצרי אצלנו במחלקת מחקר. אלוף גונן:יש לזה מספר? י. ידין:לא. אבל יש חאריך ושעה. 29 לחודש, שעה 14.00 (2) אלוף גונן:

ישיבה ל"ה (אחה"צ)

אלוף גונן:

מפקדות הארמיות והדיזיזיות והכוחות המיוחדים, עקב התרגיל תועלה (החל מראשון לאוקטובר) הכוננות לעליונות ביחסות חיל האוויר, ובכל היחידות המשתתפות בתרגיל, ותבוטלנה החוששות.

(2) מ-28 עד 30 לספטמבר, נקרא לשרות מילואים פעיל

מחזור חיילי החובה האחרון ששותרר משרות סדיר. לצורך תרגול החיזבות ואימון דענון. סיום קריאה מתוכנן ל-10 לאוקטובר 73.

להערכתנו משולב תרגול זה לתרגול המפקדות.

כזכור, הגיעו ידיעות בדבר קידומה של דיוויזיה מאזור קאהיר למרחב התעלה בליל 24, 25 לספטמבר (הקראתי את זה קודם) ודיווחים נוספים על תנועת שיירות כלי רכב הנושאים חיילים וציוד (לרבות ציוד צליחה?) מקאהיר לכיוון איסמעליה. הסעיף האחרון שהוא הכי חשוב (לדעתי) מהידיעות הודות התרגיל הצפוי בקריאה חיילי מילואים בפרק זמן מוגבל, מחברר איפוא, כי קידום הכוחות ~~צבאיים~~ אחרות הנעשות או שתעשנה בימים הקרובים כגון: השלמת ביצורים; גיוס סירות דיג אזרחיות (שדגים בשפה הצבאית) ובדיקת כשירות מבצעת ~~צבאית~~ של היחידות שלכאורה...

י. ירין: אנחנו מחפשים, רוצים לראות אם יש כל הידיעות.

קבלנו, אנחנו רוצים לראות אם כל הלקטים האלה,

אם יש לנו לא צריך לרשום את הכל.

המשך דבריו רשמה מ.ט.

לפני כן רשמה רב
מס

- 34 -

ועדה החקירה - 25.12.73

ישיבה ל"ה

אלוף ש. גונן

מסמך 257 ידין: זה מסמך 257 מ-30 לספטמבר.

לנדוי: זה ישנו.

הי"ר אגרנט: (קורא את המסמך).

ש. גונן: תרגיל/עוצבת^{על}, זה תרגיל גדול, רב היקף.

ידין: דינוריוני ומעלה?

ש. גונן: כן. למעשה זה הקטע החשוב ביותר, כי כל מה שאחר-כך ראינו
בחעלה, ייחסנו לחכנית.

לסקוב: כשאתה אומר: ראינו, למי אתה מתכוון?

ש. גונן: גם הם וגם אני. אני אישית הלכתי לראות.

הי"ר אגרנט: מה פירוש הדבר "תרגיל מפקדות"?

ש. גונן: כשמאמנים צבא, יש שלבים בתרגילים. התרגיל הראשון הוא תרגיל

טלפונים. יושבים בחדרים ומנהלים מלחמה על מפות וטלפונים.

וזה אף אחד לא יודע. גמרו לאמן את המפקדה לרוחב, הייתי אומר. מאמנים את
המפקדה לעבוד כמפקדה.

השלב הבא זה תרגיל מפקדות. לוקחים רק את המפקדות בלי חיילים

לוקחים אותם לשטח, ועושים אותן דבר כמון שעשו קודם בחדר. משתמשים בקשר

ובפריסה רחבה בשטח.

השלב הבא, אחרי שהמפקדה מאמנת בתרגיל מפקדות, עושים תרגיל

שלדי. בחרגיל שלדי יש כמה דרגים. מפקדת דיוויזיה, מפקדת חטיבה, מפקדת גדול, בלי יחידות. לפעמים יותר, מפקדת פלוגה. בדרך כלל שתיים-שלוש רמות בלי יחידות. כאן לומדיטגם אח השליטה במפקדים ולא שליטה בכוחות. השלב האחרון הוא תרגיל עם גייסות, הכל, אבל גם החיילים ישנם. אלה השלבים המסודיים להכנה צבא. דובר כאן על תרגיל מפקדות שנאמר שלקראת הסוף יתכן חרגיל עם גייסות, כלומר: רב היקף. נאמר כל, שכל הסימנים שראו בשטח יש לשייך אותם לתרגיל. זה בערך מה שרציתי לומר.

תרגילים כאלה, אני מוכרח, היו הרבה. כל שנה. אינני

יודע בדיוק כמה, אבל בין אחד לשניים לפחות.

היו"ר אגרנט: כמותה תקופה?

ש. גונן: הקודם היה במאי. אני לא יכול להשיב על אותה התקופה.

היו"ר אגרנט: אני הכינותי שכמצרים היו תרגילים, אחד במאי ואחד בראש השנה או בסוף השנה.

ש. גונן: אני לא מסוגל לענות כי אני אלוף הפיקוד רק מיוני. לפני כן, לא כל כך ידעתי. זאת שאלה שצריך לשאול אותה, אבל אני לא מאמץ מסוגל לענות עליה. אם אתם רוצים, אני יכול לרשום לי ולתת תשובה.

היו"ר אגרנט: לא, זה רק ענין טכני.

ש. גונן: אני מביע ל-1 לאוקטובר. התחלת התרגיל. מודיעין. זה מסמך שהפיקוד הוריד לאוגדה 252 לאוגדת סיני.

ישיבה ל"ה

אלוף ש. גונן

המודיעין של הפקוד מוריד למודיעין של האגודה כסיני. המקור הוא באמ"ן במסכ"ל.

מה המקור?

היו"ר אגרנט:

אני לא שאלתי. אני יכול לשאול עכשיו כי הקמ"ן בחוץ, אם אתם מכוונינים.

ש. גונן:

נגיד לך לפי החוכן.

ירי:

יש לנו פה שני לקטים מאותו יום, מאמ"ן.

לנרוי:

התמצית. החחלת התרגיל, צפוי להסתיים ב-7 לאוקטובר.

ש. גונן:

איך זה מתחיל?

היו"ר אגרנט:

ב-1.10 החל תרגיל המפקדות הבין זרועי הצפוי להמשך עד ה-7.10. במקביל החל הצי המצרי...

ש. גונן:

אני נותן תמצית שנובעת לי. אני לא נובע לצי.

ש. גונן:

עקב כך, עקב זה שיש תרגיל שעומד להסתיים ב-7,

הועלתה הכוונות בצבא המצרי לעליונה. מכוונת צעדי צעדי כוונות מצעדיים מחשש לפעילות צה"ל בעת התרגיל.

ב-2.10 ירדתי לתעלה ובליתי שם יום. בעיקר בגיזרה

הדרומית, רוב הזמן במיחלה, שם היתה התצפית הכי טובה מול הארמיה ה-3.

הייתי שם עם אלברט ז"ל, שהיה מפקד סיני, ועם חלק מהמטה של הפיקוד

ועם המטה של האגודה, ונוכח גם --

ועדה החקירה - 25.12.73

ישיבה ל"ה

אלוף ש. גונן

היו"ר אגרנט: הוא היה מה?

ש. גונן: מפקד סיני. הוא היה כפוף לי מבצעית אבל לא ארגונית.
על הארגון אני מדבר בעדות הבאה שלי, אני מניח. זה היה קצת מסובך, הארגון.

היה נוכח גם מפקד החטיבה שישיבה אז בקו, זו הייתה חטיבה 14, אלוף משנה אמנון רשף. ראינו פעילות בקו. הסנקים עלו על הרמפות. הרמפות אלה עמדו גבוהות מאד שהמצרים בנו שנים קודם כדי לשלוט על השטח שלנו. הם נבנו שנתיים או יותר קודם. אני מצאתי את הרמפות מוכנות. הם העלו סנקים על הרמפות. בדקו איך הם יכולים לירות משם. אחד מהם כיוון אלינו את התותח, שיחק. והיתה פעילות. מה שהורשמת יותר מהכל, וזה חוזר כל הימים, החיילים המצריים הסתובבו בלי נשק וכלי כובעי פלדה. זה חשוב. כי בחקופת מלחמת ההתשה נמסר לי - אני לא ראיתי - שכאשר היתה כוננות, הם היו חוגרים את החגור ונושאים נשק וחובשים כובעי פלדה. זה מוכרח להיות אחד הסימנים לכוננות.

היו"ר אגרנט: בזמן הכוננות?

ש. גונן: בזמן החתשה. זה נמסר לי. אני לא ראיתי. גם אלברט וגם אני קיבלנו מה שראינו כחלק מהחרגיל. החלטנו קצת להעלות את הכוננות בתעלה. יותר ערנות, יותר תצפיות. אחר-כך אפרט את הפקודות שניתנו ליותר תצפיות. לא מפני שחשבנו שהיה מלחמה, אלא באופן טבעי, כי כאשר הכוננות מוגברת בצד שלהם, צריך יותר להזהר, הייתי אומר.

ועדת החקירה - 25.12.73

ישיבה ל"ה

אלוף ש. גונן

אבל הם לא חסו כונעי פלדה?

היו"ר אגרנט:

לא.

ש. גונן:

הסתובבו בלי נשק?

היו"ר אגרנט:

כן.

ש. גונן:

זה בגיזרת המזח, בערך?

ירי:

זה יותר צפונה. זה בערך מרכז הגיזרה. הגידי זה המוצב

ש. גונן:

הצפוני.

שם היחה עמדת חפיות.

ב-3.10 לקט מודיעין מירי מספר 5, שיצא מענף 6, אני מניח.

אורי?

היו"ר אגרנט:

לא, מודיעין מירי מה-3 לאוקטובר שעה 17.00

ש. גונן:

גברו חששות המצרים מפני חטיפות ישראליות העלולות לפגוע

בצבא המצרי בזמן היותו עסוק במרגיל.

ועדת החקירה-יום כפור
ישיבה ל"ה-אחה"צ
25.12.73

.41.
ת.כ.
(לפני רשמה מ.ט.)

איזה תקיפות?

היו"ר אגרנט:

תקיפות ישראליות.

גורודיש:

ב-4.10 משלחת קצינים מצריים (המקור שוב

של פקוד דרום, ואיני יודע על מי הוא מסתמך, אך יש להניח שעל אחד הלקטים

של אמ"ן)... התמצית נכונה ל-4.10, השעה 15.00, זאת אומרת 3:00 אחר-הצהריים.

מוריעים לנו שמשלחת קצינים מצריים הגיעה לסוריה ב-3.10, נמשכת הכוננות העליונה

אשר צפויה להסתיים ב-7.10, במסגרת התרגיל אחרון חנוכה סנקים למרחב התעלה.

תגבור הגזרה הצפונית של פקוד ים-סוף במפרץ האדום מעבר למים, בערך מול

רס-סודר, על-ידי מפקדת אגד - מפקדת חטיבת קומנדו ושני גדודי קומנדו.

מה זה אגד?

היו"ר אגרנט:

אגד זה "גרופ" - "גרופ קומנדו". "אינפנטרי" זה

גורודיש:

"כריגדה", כך הם קוראים לזה.

אגד זה רק קומנדו?

היו"ר אגרנט:

אצלם - כן. אצלנו זה גם ארטילריה, אצלנו זה

גורודיש:

רק ארטילריה. ל"גרופ" של ארטילריה קוראים אצלנו

אגד, כי זה לא בדיוק חטיבה.

עכשיו משהו מעניין: כלי שיט אשר יצאו מספג'א -

בסיס ימי בדרום המפרץ, יגיעו לעדן ב-6.10, צפויים להמשיך לתקוצים בפקיסטן.

ב-4.10 נערכה קיחת צלום אויר.

שלנו?

נבנצאל:

.42.
ח.כ.גורודיש:

כן, שלנו.

אני הייתי בחיפה וצלצלתי אלי, צלצל אלי
הקמ"ן כלילה והודיע לי ב-4.10 כלילה, שהצולם גילה מספר דברים חשובים.

היו"ר אגרנט:

הקמ"ן שלך?

גורודיש:

כן. אם תלצל מצלמים ^{4-ב} 400+, אנו מקבלים את
הפענוח בחצות. זה היה פענוח תינצ"ה והוא צלצל

אלי כאשר קיבל אותו.

היו"ר אגרנט:

זה הפה אחרי חצות?

גורודיש:

אחרי חצות, והוא מסר לי שנוספו כ-60 סוללות
ארטילריה, ואז הם הגיעו ל-200 סוללות בקו.

סוללות ארטילריה = סוללות תותחים.

ירין:

800 קנים בערך?

גורודיש:

קרוב לאלף. 206, עדיין נמוך מהחקן של כוננות
חרום, כי החקן של כוננות חרום הוא 232. 232
הוא החקן בכוננות חרום, וכאן היו 206, ועוד 87 טנקים בקו, וזה יוצר טן-הכל
של 551, נמוך מהחקן לחרום, כשהחקן הוא 671.

יו"ר אגרנט:

כלומר 100 טנקים.

גורודיש:

פחות מהחקן.

מסך יצאתי עם המכוננית לחרום, וכאשר הייתי במסמיה
הודיעו לי ברדיו - יש לי אלחוט באוטו - לחזור למטכ"ל, כי יש דיון מטכ"ל מיוחד
על המצב.

1915

43.
ת.כ.

ועדת החקירה - 25.12.73
ישיבה לה - אחה"צ

כאיזה זמן לתזור?

הי"ר אגרנט:

זה היה בשעות המוקדמות מאד שלפנות-בוקר, אינני
זוכר את השעה, מתי זה היה במסכ"ל.

גורודיש:

במילים אחרות, זה כבר היה ב-5 לחודש.

יריין:

כן.

גורודיש:

אחה גר בחיפה?

בנצאל:

גרתי עד שנתמנתי ראש מה"ד. החברים שלפ נשארו
בחיפה. גרתי בבאר-שבע.

גורודיש:

המפקדה שלך היתה בבאר-שבע כאלוף פקוד דרום?

הי"ר אגרנט:

אני גר בבאר-שבע.

גורודיש:

אחה גר שם, וגם המפקדה היתה שם עד פרוץ המלחמה?

הי"ר אגרנט:

כן.

גורודיש:

מותר לשאול = מה היה בחיפה?

בנצאל:

בקרתי בחיפה אצל חבר, שמו אמנון צדון, היה
מספר טלפון בפקוד, זעזעה שצלצלו אלי.

גורודיש:

בדיון המסכ"ל, אגיד את התמצית שראש אמ"ן

מסר.

זה היה בשעת בוקר מוקדמת, אני מביין.

היו"ר אגרנט:

666444

אני רואה שרשום לי כאן בין 8.00 ל-9.00,

גרין:

יכול להיות שזו השעה. אינני יודע את השעה, זה

היה דיון מטע"ל מחוץ למיניין בכל אופן.

אינך יכול לומר בערך איזו שעה שהיא?

היו"ר אגרנט:

יכול להיות בין 8.00 ל-9.00.

גרין:

גם אלוף פקוד הצפון עמד על-כך.

נבנצאל:

אני רוצה לומר את תמצית דברי ראש אמ"ן.

גרין:

הישיבה התחילה ב-7.30, היתה צריכה להיות ב-6.30

ירין:

והתחילה ב-7.30.

עכשיו אני מביין למה החזירו אותי ממטמיה. היו

גרין:

נזכרים ~~המטה הכללי~~ המטה הכללי. אינני יכול לומר

בריוק מי, אינני זוכר, כל המטה הכללי.

אנחנו עוד נבקש מהרמטכ"ל.

ירין:

~~המטה הכללי~~ המצית דברי ראש אמ"ן. יש

גרין:

חרגיל גדול, המצרים חוששים מישראלים ~~המטה הכללי~~

כז.

גרנן:

יודעים על 11 מטוסי תובלה שהגיעו מרוסיה,

לא ברור למה.

לא ברור למה?

ידין:

כן. אני אומר מה האפשרויות.

גרנן:

לא הודיעו שזה לפנוי משפחות?

ידין:

למחרת.

גרנן:

ב-5 לחודש לא הודיעו?

ידין:

ב-5 לחודש, זה לא מזכרון, אלא בלכתי אתמול

גרנן:

לעיון בסטנוגרמה. אם חקשו את הסטנוגרמה של ה-5

לחודש, חמצאו זאת.

ב-5 לחודש כבר היחה הידיעה על פנוי המשפחות.

ידין:

אתם צודקים, פנוי המשפחות, אך לא ידוע למה

גרנן:

מפניס את המשפחות.

זה נכון.

ידין:

אני מצטער.

גרנן:

יכול להיות שהם סבורים שאנו עומדים לתקוף,

יכול להיות שהם - הרוסים - סבורים שהערבים עומדים לתקוף, ויכולה להיות אפשרות שלישית, כתוצאה מיחסים פנימיים בין הארצות.

יחסים פנימיים בין הרוסים לערבים?

היו ר אגרנט:

בין הרוסים לערבים.

גונן:

יש אפשרויות רחוקות שתפתח אש. אפשרות אחת יכולה

להיות סגנון החשה, סגנון כמו במלחמת ההתשה - יריות. אפשרות שניה - סגנון של פשיטות קומנדו, והוא הוסיף זכאן אני מצטט בדיוק: "אפשרות תקיפה סורית-מצרית מתואמת, נמוכה מנמוכה".

נמוכה מנמוכה זה צטוט?

לסקוב:

צוטט מהסטנוגרמה.

גונן:

יש אפשרות...

אתה ממשיך בצטוט?

ירין:

לא, מאחר וזה רציני - צטטתי. יש אפשרות

גונן:

של דינמיקה פנימית. כשצמד אחד חושש, הוא

מתגבר כוחות, כשהצד השני חושש, גם הוא מתגבר כוחות, ולכן העניין יכול לצאת משליטה, ויכול להביא להתדרדרות. אם כל צד יתגבר כוחות, זה יכול להביא להתדרדרות.

זה עדיין ראש אמ"ם?

ירין:

כן.

גונן:

עכשיו אגיד מה שאני אמרתי. אני הפניתי את

חשומת ליבך של ראש אגף אמ"ן, שיש צינור צליחה במספר רכושנים, לפי הצלדם של

ה-4 לחודש ידעתי שיש ציור צליחה. ידענו כולנו למעשה.

אני בקשתי שני דברים, אולי אני אצטט.

ידין: זה צוטט?

בונן: כן.

ידין: הכל מהסטנוגרמה?

בונן: כן.

מה שאני אמרתי, מוטב לי לצטט מהסטנוגרמה. מה שאני

שאחרים אומרים, אסור לי לצלם, אני יכול רק לעשות רשימות. "הערה: אני רוצה

להוסיף לאלי (אלי זה ראש אמ"ן) שיש ציור צליחה (יש פה שגיאה של הקצרנית).

יש 30 ג'י.סי.ק. (שהיא רכב סער לצליחה). דבר שני שאני חושב שכדאי כן לעשות,

אני חושב שכדאי שני דברים כן לעשות, וזה לצלם כל יום מבחינת בני (בני זאת

אומרת חיל-אויר. ידין: בני - בני פלד - מפקד חיל-האויר). אם ציור הצליחה

יעבור ממקומות אחרים שבהם הוא נמצא עכשיו למקומות קדמיים - זאת אינדיקציה.

נקודה שניה: זו ארטיילריה כבדה. עכשיו הם חגברו - אני מצטט - עם איזה 60

או 54 סוללות, אבל ארטיילריה כבדה רק 2". כלומר, מתוך רק 2 סוללות של ארטיילריה

כבדה. כאשר הארטיילריה הכבדה תכנס לעמדות, זו נדמה לי עוד אינדיקציה. ולכן

אני מציע לצלם.

אחא מבקש לצלם?

ידין: אגרטל

שתי סיבות למה לצלם. עכשיו אני מגיע לשניה.

בונן:

הדבר השני: למרות ההשקפה לא לגייס מלואים,

אני חושב שאת מערך ההתרעה צריך לגייס. מערך ההתרעה אלה הירודים.

(אחרי כן רשמה יע)

ועדת החקירה, 25.12.73

ישיבה ל"ה אחר-הצהרים

גונן:

דבר שני, למרות ההשקפה לא לגייס מילואים
 אני חושב שאת מערך התראה, צריך לגייס.
 מערך התראה אלה רדריס. יש לנו חור בנחל ים, זאת אומרת פער שלא מכוסה
 במכ"ם וחור בראס מלאם, נמצא מדרום לראס סודאר. אני מציע את שני המקומות
 האלה, כן להקים, כלומר כן לגייס.

נבנצאל:

מקודם דיבר ראש אמ"נ אחר כך אמרת את הדברים
 האלה, אתה אמרת לא לגייס.

גונן:

חסר לי שלב אחד. אני לא הצעתי גיוס מילואים
 מלא. יש פה במתודיקה חור, מה פתאום אני אומר
 לא לגייס, כנראה שמישהו אמר לפני לא לגייס. הבנתי את השאלה.
 הרמטכל הכריז במקום על כוננות ג' סדיר בלי לגייס מילואים.
 ואני לא זוכר איך הוא התבטא אבל הוא אמר, שאם היינו עתונאים היינו
 מסתפקים בידיעות, אבל מכיון שאנו ממונים על בטחון אז לא ניקח סיכון
 ונכריז על גוננות ג', כוננות ג' זה גם אמר להוריד לסיני חטיבה נוספת.
 כתכנון האורגניזציה הייתה צריכה להיות חטיבה 7 בסיני, אבל היא הועלתה
 לצפון יום יומיים קודם, כולל שתי סוללות ארטילריה רחוקת טווח,
 175 מ"מ.

ידין:

זה המרחיקי טווח ביותר שיש לנו למעשה.

גונן:

בכלל. פרט ל-180. ואז הורידו את בי"ס לשריון
 ביום שישי בלילה, אחר-הצהרים. סגרו את בי"ה"ס

לשריון, נתנו לה מספר 460.

ידין:

כל בי"ה"ס לשריון, כי לפי עדות אלוף פקוד הצפון,

גונן:

חלק מבי"ה"ס לשריון, חלק עלה לצפון.

1921

ועדת החקירה, 25.12.73

ישיבה לה, אחר-הצהרים

- גונן: גרוד של חטיבה 7 היה בדרום, בסביבת באר-שבע
 זאת היתר העלו לפון. את הסנקים בדרום השאירו
 זאת הממשל הצוחים השאירו.
- ידין: זה נוהג רגיל היה.
- גונן: רגיל. בכל כוננות זה כך.
- ידין: אני אומר ככלל, צוחים לא הולכים עם הרכב.
גונן: כשיש כוננות לא צפויה.
- ידין: ברור.
- גונן: יותר קל להטיס צוחים, זה לוקח שעות, מאשר
 מאשר להזיז טנקים.
- ידין: בשני המקרים איזה סנקים היו, צנטוריונים?
גונן: מלכישים צוות של צנטוריון על צנטוריון וצוות
 של פטון על פטון.
- אני רוצה לחזור עכשיו לידיעות. זאת אומרת את התמונה הכוללת יש, אמרתי
 קודם שתגברנו תצפיות. לפני הכוננות הזו אילו הוראות נתנו לקראת תגבור
 התצפיות.
- עוד לפני שהגעתי לפקוד יצאה פקודה מה הם
 הסמנים המעידים לפתיחת המלחמה. יצאה מפקוד הדרום אל אוגדת סיני.
 אני קראתי את זה כשהגעתי וזה נראה לי, לא עשיתי שום דבר.
- אגרנט: הגעת לפקוד הדרום. מתי?
גונן: ב-15 ליוני. לפני יוני, אינני יודע מתי.

ועדת החקירה, 25.12.73
ישיבה ל"ה, אחר-הצהרים

ב-15 ליוני, כלומר לפני שנתמניחי.

ג'נ'ג

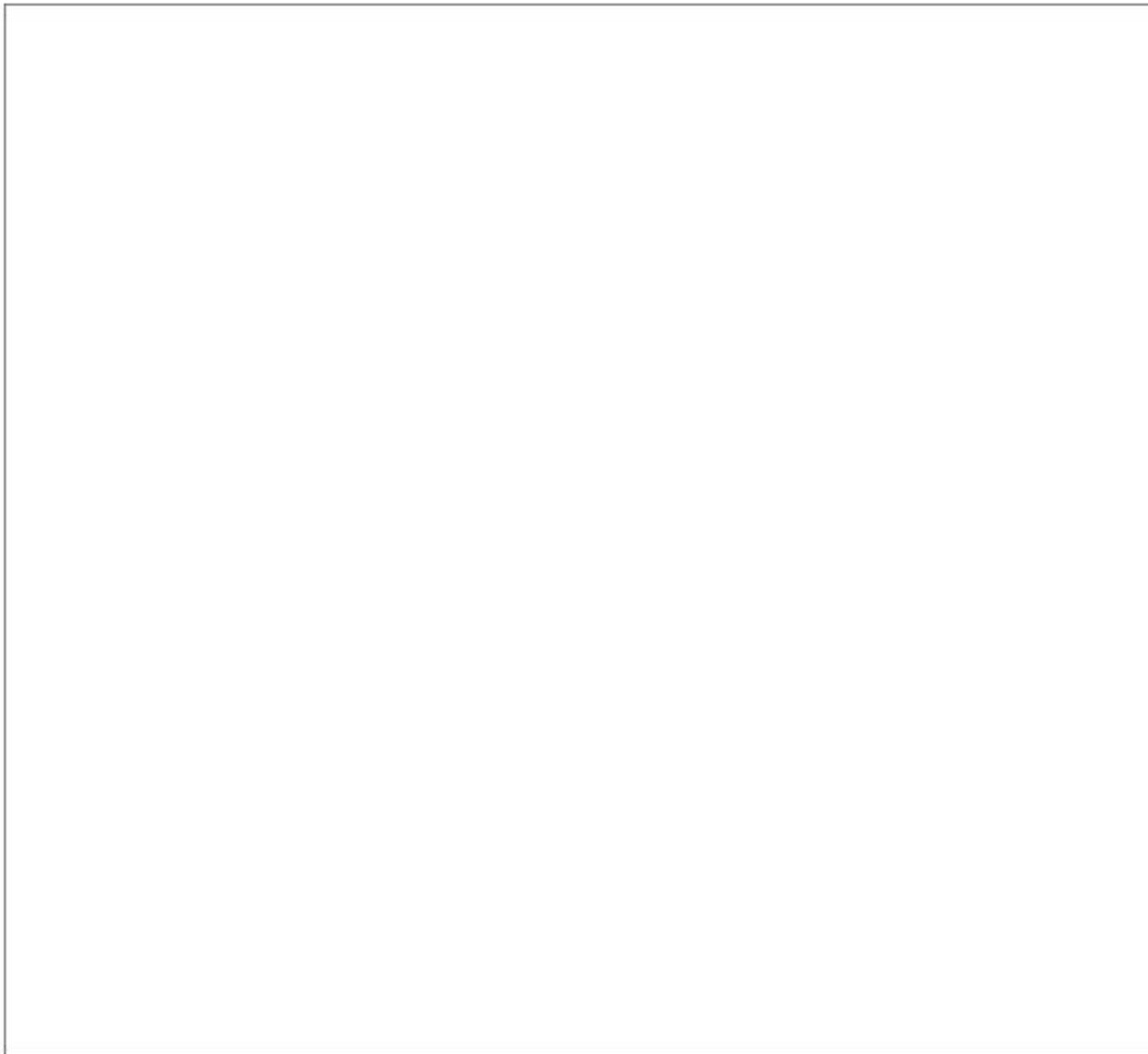
חשכתי שבאותו יום שישי.

י'ר'י

יצאו ההוראות על הערכת סימנים מעידים על

ג'נ'ג

פתיחת מלחמה, שהגיעו עד דרג התצפית, עד המוצבים.

ועדת החקירה
ישיבה ל"ה - אחת"צ
אלוף גונן

ח.לסקוב : איך אפשר להבין את הסעיף האומר: אי תור חילי קומנדו במערך הקידמי?

אלוף גונן : האפשרות אחת היא חגור אחר, תלבושת מנומרת.

ח.לסקוב : הם תופשים את העמדות? עולים?

אלוף גונן : לא. כשהם באים, בדרך כלל הסלא תופשים עמדות. הם מיוחסים. אם רואים אותם - אינדיקציה למצב הכן. כלאמר, אלה סימני ים המעידים על פתיחת מלחמה.

י.ידין : אתה אמרת, שהפקודה הזאת הופצה ע"ש הפיקוד עד דרג של החזפית. זה כחוב בתפוצה?

אלוף גונן : לא. ודאי שלא.

י.ידין : למי זה הופץ?

אלוף גונן : אין לי אח המסמך, אבל אפשר לשאול בחוץ.

י.ידין : היתי רוצה לראות.

אלוף גונן : אני מתאר לי - של המודיעין.

י.ידין : זה של המודיעין? זה היה מגיע לדרג של המוצבים?

אלוף גונן : זה צריך היה להגיע.

י.ידין : בכתב?

אלוף גונן : אני צריך לשאל.

ועדת חקירה - 25.12.73

א.ג.

ישיבה ל"ה - אה"צ

אלוף גונן

אתה יודע, עולה ברגע זה בדעתי חשד איום ונורא;

י.ידין:

כל הדברים שקרו בצד המצרי הם בדיוק אבל באפן חוקי

להפך מהדברים שישנם כאן. דברים שלא היה עולה על הדעת לעשות. למשל, שמענו
שהביאו

עדויות על "פתאם מאהל אהלים עצום שאחאא ככה בגלוי לכנות". האם לא יכל

להיות שהפקודה הזאת נפלה לידי המצרים?

רכ-אלוף ידין, איך תיכף אמסור את הדוחים שראינו ואני

אלוף גונן:

אחאא עכשו בא לאמר שאף אחד מהסימנים האלה לא היה.

בדיוק להפך. האם לא יכל לחות שהפקודה הזאת הביעה

י.ידין:

לידי המצרים, והם בכוונה עשו להפך מכל 14 הסימנים

האלה. כי לפי הדוחים שהיו לנו ויש לנו דוחים בכתב של הקמ"ן שלך וכו'

וגם עדויות. כל מה שעשו המצרים דברים לא נורמליים, היתי אומר, זה בדיוק

כדי למנוע את הדבר הזה. למשל, חילים הלכו בלי חגור, בלי כובעים באפן מופגן.

שמו אהלים במקום לבטל אהלים. חילים, במקום להעלים מעל השטח הלכו לדוג דגים

וטילו שם. תצפיות... הפסקת עבודות - הגבירו עבודות. מנימום של תקשורת - אנחנו

קבלנו דוח מ-848 שדוקא בתקופה הזאת מספר התקשורות היה הרבה יותר קטן מא

מאשר ב-15 למאי. תנועות רכב - קבלנו ידיעות אתמול למשל שהיו עושים תנועות
הולכים לצפון

רכב מופגנות, כאילו אחאא אחאא אחאא וחוזרים לדרום. הסתלקות אזרחים א

מאזור החעלה - להפך, אחאא אומרים שמביאים אזרחים, נשים וילדים לעבוד.

נ.מ. - לא יודע. תפישת מערך טילי קרקע - אני לא יודע.

האם לא יכל להיות שמסמך כזה נפל לידיהם והם על סמך

זה עשו בדיוק להפך?

יש הדוחים שלהפיקוד.

ח.לסקוב:

זה מתאים. זה מה שהוא רצה לאמר.

י.ידין:

א.ג.

ועדה חקירה - 25.12.73

ישיבה ל"ה - אחה"צ

אלוף גונן

אחה רוצה לאמר שהסימנים האלה לא היו?

י"ר אגרנט :

אני בדיוק אומר, שכל הסימנים האלה לא נראו

אלוף גונן :

עד פתיחת האש.

זה להפך, זאת אומרת.

י. ידין :

כן. בדיוק. אני חיכך אתן לכס דו"ח שקבלתי מהקו.

אלוף גונן :

אני באיזה שהיא שעה שאלתי מה אומרים המעוזים ?

סליחה, אני שכחתי לאמר משהו על שבת בבקר.

אחה אולי תאמר לנו בפעם הבאה על המסמך הזה, ~~אז~~י. ידין :

איך הוא יצא, בכתב, מה היתה דרגת התפוצה שלו,

דרגת הסודיות שלו, למי הוא הגיע?

אחרי ההפסקה תגיד לנו את זה. רצית לאמר משהו

י"ר אגרנט.

על שבת בבקר.

בשבת בבקר היה דיון .

אלוף גונן :

למצרים היה גם את מפת הקוד. מפת הקוד שלנו

סיריוס יצאה רק במאי. מצאנו אותה אצל המצרים מודפסת בערבית. כלאמר,

לא לקחו מפה שלנו והדפיסו את זה הדפסת חופה בערבית, שזה אפשר לעשות בזמן

קצר. אלא המפה היחה יותר מעודכנת משלנו, כלאמר הם עשו ממש מפה חדשה.

זה לא יכל להיות המפות אגפלו במעוזים. חבקשו את המפה. מצאנו את המפה

את מפת סיריוס, מפת הקוד שהשתמשנו בה במלחמה היא היתה אצל המצרים

מודפסת בערבית והצד המצרי היה יותר מעודכן הם הוסיפו דברים. הצד שלהם

היה יותר מעודכן. אינני בטוח שהם לקחו את הסמנים שלנו והדפיסו על.

ועדת החקירה - 25.12.73

א.ג.

ישיבה ל"ה - אחה"צ

אלוף גונן

זה נקרא הדפסת חופה.

י. ידין:

אחה אומר שלפני שבאת, יצאה הפקודה. באיזה

תאריך זה יצא?

אלוף גונן:

אני לא יודע. זה צריך לבדוק.

יו"ר אגרנט:

מפת סריוס זה של העמדות שלנו?

אלוף גונן.

זה הקוד. זה המפה ושם יש כל השטח, כשיטה

י. ידין:

כל צהל, כל פיקוד יש לו מפה ועל המפה יש קוד במקום

פורט סעיד - רומניה, נגיד.

אלוף גונן.

לא רק, גם השטח כלו - יש מספר לכל גבעה וכל

ציר ולכל דרך יש שם. אם אנחנו לא רוצים ל

שיצאו לאן אנחנו נוסעים, אני אומר למפקד אוגדה: חכבוש את ציר טירטור.

אם יש לו את המפה הוא מכונן את התוחתים לציר טירטור.

בשבת בבקר נקראתי למטכל. זה היה ב-6 לחדש בבקר

מוקדם זה היה, שש אני חושב או שבע. הגעתי ב-6.30 והישיבה הייתה ב-7.15.

זה לא היה דיון מטכל. היו שם אלופי הפיקוד וראשי אגפים. שם נאמר לנו

שהמלחמה חפרוץ בשש בערב. אמרו לנו שהגיעה ידיעה ממקור אחד מהימן שתהיה

התקפה בשש בערב. צלצלתי מהמטכל לאלברט ולמטה שלי, צלצלתי לכלם והודעתי

שבשש זה מתחיל ויכניסו את הכל לכוננות.

א.ג.

ועדת חקירה - 25.12.73

ישיבה ל"ה - אחה"צ

אלוף גונן

כעת אני עוצר במושב של כוננות, כי זאת מסכת

אחרת.

כשאחה אמרת שיכניסו הכלל כוננות, אמרת "שבך יוניס"?

י. ידין:

אני לא נוגע בזה כעת בגלל "שבך יוניס".

אלוף גונן

זאת מסכת אחרת שאני רוצה לגעת בה יותר מאוחר.

אני התכוונתי להכניס "שבך יוניס" לקראת 5.00 - 4.00 ולכן היו צריכים להתחיל לזוז בצהריים.

באתי במסוס וחזרתי במסוס לבאר-שבע וצלצלתי

שוב לאלברט ושאלתי אותו על ההכנות. הטיבת-ספר עוד החארגנה ונקראתי

חזרה למטכל לסביבות 12.00. הנושא שקראו לי לשוב למטכל היה לדון אתי

על החכנית של המשך - בלימה וחקיפה. אם תיפתח האש בשש בערב - איך ממשיכים.

זה תכניות חדשות?

ה. לסקוב:

לא. לדעת לוח זמנים. לוח זמנים אין אבל התכניות

אלוף גונן:

היו ידועות כלן. לוח זמנים, זה דבר חדש. בפגישה

סיכמנו על לוח זמנים לחקיפה לא לפני יום ראשון בערב. עשינו הערכה מתי

בערך המילואים יגיעו. כמובן שבשבת בבקר הודיעו לנו על גיוס המילואים.

איך הודיעו?

יו"ר אגרנט:

באותו דיון בשעה 7.30. הודיעו שמגייסים מילואים.

אלוף גונן:

במקום נדמה לי שהמטכל אמר שעוד אין לו אישור

אאאאאא

ישיבה ל"ה (אחה"צ)

אלוף גונן:

כוננות ספיגה. זה היה שם שהיתה לזה משמעות: לחבוש כובעי פלדה,

ללבדש מעילי מגן להוריד את התצפיות שבין המעוזים.

זה מה שעשיה כלפי מטה, כלפי מעלה מה עשית? נכנצל:

דיווחתי, דיווחתי מיד למטכ"ל. אלוף גונן:

קמ"ן הודיע מיד לאמ"ל או לא? י. ידין:

אני מניח שכן, אבל גם את זה אני יכול לשאול. אלוף גונן:

נעשה עכשיו הפסקה. היו"ר אגרנט:

זה בערך הכל מה שרצית לומר לנו או שיש לך

עוד כמה דברים?

יש לי עוד כמה דברים. אלוף גונן:

ז"א, זאת לא היתה ידיעה שנקלטה ב-848, או איך לנדאו:

היא הגיעה לקמ"ן?

אני לא יודע, אבל אני יכול לשאול אותך, אלוף גונן:

הוא בחוץ.

יכול להיות שהיחידה של 848 הייתה למטה? י. ידין:

ישנה שלוחה... אלוף גונן:

לא. יכול להיות שזה היה גלוי. באלחוט רגיל, י. ידין:

בדבור.

יכול להיות שזה בא באמצעות קצין היו"ר אגרנט:

אנחנו נברר.

אחה הודעת לרמטכ"ל על כך? לסקוב:

נצא עכשיו להפסקה של רבע שעה. היו"ר אגרנט:

פשיבה ל"ה (אחה"צ)

לאחר ההפסקה

יש לי תשובה בקשר לסימנים המעידים - אין לי תשובה.

אלוף גונן:

צריך לחפש את המסמך.

אתה חביא את זה כאשר תמצא?

פ. ידין:

כן.

אלוף גונן:בקשר , יש לי העתק של המברק

של 848. השעה 11.56.

המברק מ-848?

היו"ר אגרנט:

כן.

אלוף גונן:

איזן השעה?

פ. ידין:

11.56, מיועד למטכ"ל לפיקוד דרום ולאוגדה...

אלוף גונן:

מאיזה יום זה?

היו"ר אגרנט:

מה-10.6 שעה 11.56.

אלוף גונן:

זה הלך גם לאמ"ן. המברק יצא מ-848 לאגמאמאמאמא

מכבל, זה אמ-חשיבה, מיועד למטכ"ל, לפיקוד דרום מודיעין, למודיעין אוגדה
סיני ולמפקדת 848.

יש שם הערת הבינה?

פ. ידין:

אולי אני אתן לך ואתה תראה.

אלוף גונן:

אנחנו כבר מומחים לעסק היום כבר העידו על 848.

פ. ידין:

יש לך עוד איזה הערות בנידון?

לנדאו:

ניקה את זה כחור מוצג.

פ. ידין:יש לך פרשנות יותר מודייקה בקשר לנדאו: שעומדים לפתוח בארטיילריה בעתיד הקרוב

או במשך היום?

- אלוף גונן:
אני בהחשה לא הייתי בחעלה. המטה שלי, הקצינים היו. הם הבינו מיד שזה פתיחה באש ארטילרית. מסד?
- לנדאו:
אלוף גונן:
היו"ר אגרנט:
י. ידין:
- מסד או קרוב. זה לא היה רחוק. אני אקרא לזה מוצג 157 במקום 156. אתה קבלת את זה בטלפון ממנו?, משעה 12 עדיין אפשר היה להודיע. גם האוגדה קבלה העתק. בינתיים דברו על 6 בערב. זוהי השאלה -
- אלוף גונן:
י. ידין:
- ח. לסקוב:
ברור שהוא לא היה מודיע לו אם היה הרבה זמן. הוא רצה שיכנס למחסה. זו הכוונה. מה זה תז"ק ותז"מ?
- אלוף גונן:
י. ידין:
- אלוף גונן:
תז"ק - זמן חיבור. תז"מ - זמן מסירה. אני לא יודע, אני מנחש. בסופו של דבר העסק הולך עד 13.45. זה מתחיל ב-11.56 תז"ק אחר כך תז"מ 12, יהודית ב' 12 או 2. הייתי 12.20. עמית ב-13.45. אני לא יודע שום צבד. זה צריך לשאול ב-848, אולי הקמ"ן יודע. הקמ"ן יודע בטח.
- אלוף גונן:
היו"ר אגרנט:
י. ידין:
- המודיעין, איזה מודיעין קלט את זה, 848? ביחידה שנמצאת בדרום, בבבל. היא יחידה מטכלית. אתה אמרת שהמודיעין קלט, איזה מודיעין? המודיעין של המטכ"ל שנמצא בסיני, באום-חשיבה.
- אלוף גונן:
י. ידין:
- 848.

אלוף גונן:

בשכילי שה המודיעין שלי. הוא הודיע לי, ואני לעתים רחוקות שואל אותו מאיפה הוא יודע, בעיקר

דבר כזה.

היו"ר אגרנט:

אתה קבלת את זה מקצין מודיעין שלך?

זה כנראה מודיעין של אמ"ן בשדה?

זו יחידה של 848.

י. ידין:

זה המוסד שנקרא בשכילי 848. איך הוא בדיוק קולט את זה

אלוף גונן:

זו מערכת שלמה.

סה זה לא מעניין.

היו"ר אגרנט:

יש עוד נקודה שאני רוצה לומר, אבל זה מאד מסווג.

אלוף גונן:אני ידעתי שיש

זה ידוע לנו.

י. ידין:. אני בקשתי לפתוח את זה.אלוף גונן:

מתי בקשת לפתוח?

י. ידין:

או ב-4 או ב-5 אני לא זוכר. נדמה לי שב-4 לחודש.

אלוף גונן:

בקשתי לפתוח אותו, וקיבלתי דיווח שפתחו.

השבוע היה אצלי רמ"ח איסוף (אראש מחלקת איסוף) ואמר לי - שלא פתחו.

או שפתחו וסגרו.

פתחו עכשיו?

היו"ר אגרנט:

פתחו אז.

י. ידין:

עכשיו זה כבר לא יעיל כי אנחנו יושבים שם.

אלוף גונן:

המשך דבריו רשמה מ.ט.

קיבלה דיווח ממי שפתח את ?

לנדוי:

הקמ"ן שלי.

ש. גובן:

אני הייתי די שקט בגלל זה שידעתי פתוח.

אני לא רוצה לומר חלילה, שאני ניהשתי יותר מאחרים שתהיה מלחמה. לא ניהשתי יותר מאחרים שתהיה מלחמה. אבל די שוכנעתי שזה תרגיל.

מה ביחס לאלברט, הוא הביע דאגה בתקופה הזאת?

הי"ר אגרנט:

לא בפני. אני יודע היום שאומרים לי שהוא הביע דאגה.

ש. גובן:

אבל בפני - לא. סיכמנו יחד שנגביר קצת את הכוונות

בחעלה שתהיה יותר ערנוה ויותר כוונות, יותר תצפיות.

אני חוזר לתצפיות.

ב-1 לחודש אמצע הוצאנו פקודה לדווח 4 פעמים ביום על

מספר נקודות שמפורטות כאן. אני אתן את החיק של הוראות לתצפית. היו

מספר נקודות שהענינו בהם יותר, בנוסף לדו"חים הרגילים.

4 פעמים יותר או בכלל 4 פעמים?

הי"ר אגרנט:

4 פעמים יותר.

ש. גובן:

אני עובר לנושא של מודיעין שדה.

אנחנו הגדלנו את התצפיות. הוספנו 3 תצפיות לעומק.

הוספנו כמות גדול של תצפיות, וסך הכל הגענו ל-45 תצפיות.

ישיבה ל"ה

אלוף ש. גונן

במקום כמה?

היו"ר אגרנט:

במקום 30.

ש. גונן:

יש לי כאן סיכום של הדו"חות של החצפיות, והכל

שיגרתי. אני אשאיר את המסמך הזה גם כן.

הכל שיגרתי פרט לשני דברים:

1. ב-5.10 בעמדות טילי קרקע-קרקע באיזור קנטרה

ראו שהם מוציאים חפץ מעמדת;

2. ב-2.10 באיזור האי בלח נראו תנועות רק"ם

(רכב קרב משוריין), חת"ם וציוד צליחה.

יש לי כאן דו"ח המצב של התעלה נכון ל-6.10 שעה 12.00,

מכל המעוזים והחצפיות. היו שני דברים לא כל כך רגילים.

1. 300 איש באיזור גשר הפירודן מעוז חזיון. 300 איש

, זה היה יותר מהרגיל. המקום הוא צפונה מאיסמעליה, בין איסמעליה לקנטרה,

יותר קרוב לאיסמעליה.

2. בציר אל-סוואר נראו 100 איש.

זה היה השוני. כל האנשים היו בלי חגור, בלי נשק, בלי כובעי פלדה.

300 איש אלה הלכו שם באופן מופגן?

ידין:

לא, הם הסתובבו.

ש. גונן:

גם כיום המלחמה, בצהריים, לא נראה שום דבר לא שיגרתי

בקו, עד הפתיחה באש עצמה.

ישיבה ל"ה

אלוף ש. גונן

- ידין: לא שברתי - פירוש הדבר, מסוג 14 הסימנים?
- לנדוי: פתיחת הפרצות, המפרצים האלה למעבר, את זה אי אפשר לראות מחצפיה?
- ש. גונן: כן רואים, וזה נמשך שנתיים. הם מסדרים את איזורי הצליחה. פתיחת הקירות לא בוצעה קודם אלא כאשר התחילה המלחמה, עם הפתיחה באש. הם לא הכינו את זה קודם.
- לנדוי: אלה שקי החול?
- ש. גונן: כן.
- לנדוי: וזה רק ברבע האחרון הוסט?
- ש. גונן: כן.
- ידין: לא היו פריצות לפני זה?
- ש. גונן: לא, עד כמה שאני יודע.
- לנדוי: מאחור אי אפשר לראות?
- ש. גונן: מאחור אי אפשר לראות, זה מוסתר.

ישיבה ל"ה

אלוף ש. גונן

לנדוי:
שמענו שהיתה פתיחה מחוץ לשכבה האחרונה. כך זה
נשאר אצלי בזכרון. זה יכול להיות? את זה אי

אפשר לגלות בתצפית?

ש. גונן:
אם הם ניגשים מאחור, זה קיר של שקים, אי אפשר
לגלות. נדמה לי שאי אפשר לגלות.

בזה גמרתי?

הי"ר אגרנט:

כן. אלא אם יש שאלות.

ש. גונן:

אתה רוצה להגיש את המסמכים האלה?

הי"ר אגרנט:

ש. גונן:
אם אני מוכרח היום - בבקשה. אם לא - אני אניש
את זה בצורה יותר מסודרת בעוד מספר ימים.

ירי:
יחד עם הפקודה הזאת של 14 העיקרים.

המסמכים שאתה הזכרת היום, כן?

הי"ר אגרנט:

כן.

ש. גונן:

ירי:
הייתי רוצה, אם אפשר, לאתר פקודה אחת אורגינאליה
כפי שזה ירד למטה, אם זה היה בסטנסיל.

ש. גונן:
לאחר ההערה שהערת, אני אלך ללמוד את זה יותר כרצינות
ואכזר יותר מוכן.

ישיבה ל"ה

אלוף ש. גונן

אני רוצה לשאול שאלות סביב הנושא של מודיעין.

לסקוב:

מונחים לפני הדו"חות של הקמ"ן הפיקודי לאמ"ן, שהוא

מדווח. והוא פותח בזה שהוא אומר ; כמעט כל דו"ח מה-1.10 ; במשך היום היחה פעילות בגיזרת התעלה שיגרתית. במקום אחר, ב-2.10, אבל הוא כתב בדו"ח 2 לספטמבר ואף אחד לא העיר לו. הוא מפרש את התנועה הבלתי שיגרתית של רק"ם, חת"ם וצינור צליחה במחנות אל בלה והגיזרה הדרומית, ניתכן והדבר בגלל האימונים... הדו"ח הזה, כפי שהוא נראה לי, הוא קצת מוזר. כי מה אתה מדווח לעצמך? אתה קיבלת מלמעלה שזה תרגיל, אתה קיבלת מלמעלה מכל מיני מקורות כל מיני סידורים אחרים שיש לך, אתה חייב לראות את מה שהמעוזים או התצפיות מראים לך, ולהגיד מה זה אומר. אם זה עומד בסתירה למה שמקור אחר לך, אתה עושה לך השוואה; אם זה משלים, אז קודם כל זה גם מחשיד. כי הרי הדברים הם לא פסיפס שהכל בסופך של דבר מסתדר ורואים איזו תמונה של מרילין מונרו או משהו כזה. והדו"ח הולך בצורה כזאת. והנה, ב-2 לאוקטובר, נצפתה תנועה בלתי שיגרתית של רק"ם וחת"ם. האם לא עלתה בידי מי שהוא הדעה: בוא נתפוס אחד הדייבים. בו נשלח פטרול, נראה מה קורה בצד השני. איזו שהיא פעולה שהיא בהחלט בתחום של המודיעין. או היכף אחרי זה הזמנה של טיסת צילום. או אפילו לעשות כשסת איזו שהיא הטעיה, כדי לנסות לראות מה הדברים האלה אומרים. כי תרגיל כזה גדול ותצ"א של 2 לחודש אומרים לך שפה ישנם כל מיני חופעות, צריכים לעורר איזו שהיא מחשבה. אני פשוט קשה לי לקחת את ה-14 נקודות כי כך פעלו הכסיסים, כי אנשים אחרים מהגיזרה הצפונית אמרו שהם כן היו מודאגים. לא שהם חס וחלילה היו מודאגים שהולכת להיות מלחמה. אבל הם היו **uneasy** מה שנקרא. איך אתה יכול להסביר את זה?

ישיבה ל"ה

אלוף ש. גונן

קודם כל, הנקודה השניה. א הדאגה אלי לא הגיעה.
גם לא בביקור בקו. אני ירדתי לקו כדי לראות.

ש. גונן:

אתה ירדת לקו בגיזרה אצפאצפא הדרומית. כגיזרה
הצפונית לא היית?

לסקוב:

לא. אני תיכננתם לשבת בבוקר לבוא לגיזרה הצפונית.

ש. גונן:

אתה ירדת לקו, אתה אמרת לנו קודם.

היו"ר אגרנט:

לגיזרה הדרומית.

ש. גונן:

לא היית בצפונית?

היו"ר אגרנט:

לא, באותו יום לא הייתי. לעכור כיום אחד
ובתעלה - אי אפשר.

ש. גונן:

כגיזרה הדרומית, אמרת לנו, מתי זה היה?

היו"ר אגרנט:

ב-2.10.

ש. גונן:

גם אם הסגל הקבוע בפיקוד דותיק ויודע. אתה חדש.
והם היו צריכים לשכנע אותך שאלה הם באמת שיגרה.

לסקוב:

או שאתה לקחת את זה.

לא, לא. עשיתי את זה בשיחות. שוחחתי על זה הרבה
שיחות.

ש. גונן:

1939

מט

- 87 - 80 -

25.12.73 - ועדת החקירה -

ישיבה ל"ה

אלוף ש. גונן

אני אתחיל מספורים. רצייתי לסייר הרבה, עוד לפני

המתיחות האחרונה בתעלה. הגשתי גם בקשה לסייר בג'ובל, במפרץ.

כשאתה אומר: רצייתי לסייר, זאת אומרת לשלוח סיורים?

ידין:

כן, בודאי.

ש. גונן:

מספר שבועות לפני זה, אני לא זוכר את התאריך,

המצרים ערכו פיצוצים מול גשר הפירדן וצילמנו. הם הלכו עם איזה מכשיר.

החלטנו לחפש את המכשיר וגלינו בהג"א שזה מגלה מוקשים מסויים. לפי צילום.

מצאנו מכשיר דומה בארץ. נסינו במים אם זה מגלה, וזה מגלה. אז חשבנו

שאוּלֵי הם מפוצצים מוקשים לקראת עליה.

אחרי כן רשמה תכ

1940

ועדת החקירה - 25.12.73

ישיבת ל"ה - אחה"צ

.91.

(לפני כן מט)

ת.כ.

הער אלוף גונן

אלוף גונן:

חשדנו אולי מפנים מוקשים לקראה בליחה. שמנו על-

כך מעכבים והתפיות וצלמנו, ויש לנו סרט עם

תמונות של זה. זה הוצג בדיון מסכ"ל. בקשתי וקבלנו אשור לסייף לשם ולראות

למה פצצו, אך החלטנו קודם לתת לגמור את העבודה, כי אחרת לא נדע מה קרה.

יכול להיות שמפוצצים מוקשים ישנם, כדי לשים חדשים. יכול להיות שמפוצצים

מוקשים בכדי להכשיר צליחה, ויכול להיות שהם חותכים את הגדה כדי שקל יהיה

לרדת. את כל הדברים האלה לקחנו בחשבון, אך לא הספקנו לעשות את הסיור.

לקחנו בחשבון לקחת סיורים. אני רוצה לומר שלחדון מעבר לתעלה בסיור רגלי,

אין שום אפשרות פיזית, בגלל הצפיפות של המערך.

לסקוב:

שלהם?

אלוף גונן:

כן. זה לקחתי בתצו"ת ולמדתי לילות. שום אפשרות

פיזית,

לא ידענו על המצרים כלום.

ירי:

לא הבנתי.

אלוף גונן:

ניסיתי ליזום

. זה לא בדיוק עניין של אלוף

פקוד, אבל זה באינטרס של אלוף פקוד. לא ידענו על המצרים כלום,

. ניסיתי במשך הרבה זמן לבדוק.

היו"ר אגרנט:

לא יצא מזה שום דבר?

אלוף גונן:

לא הספקנו.

1941

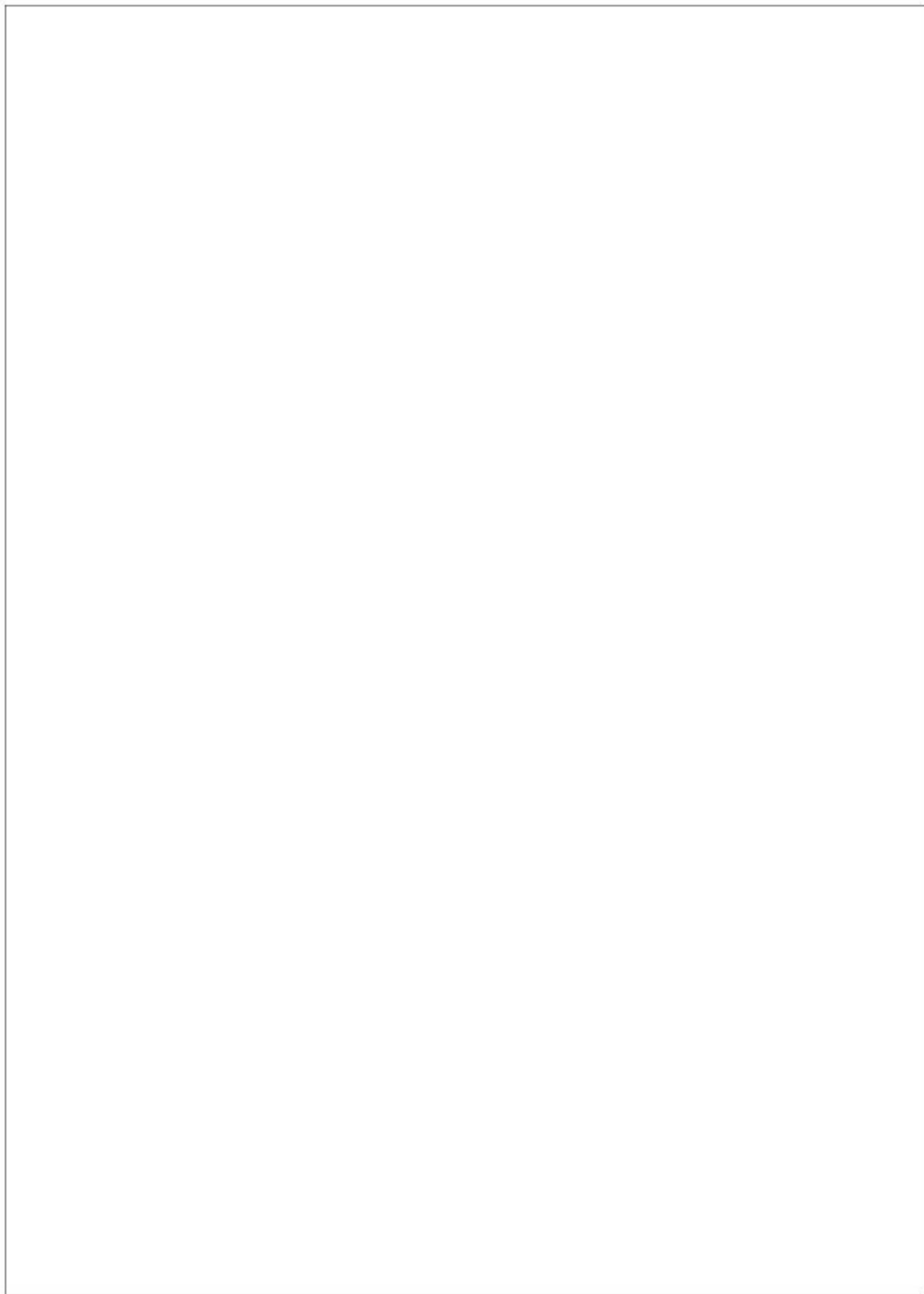
.92.

ח.כ.

ועדת חקירה - 25.12.73

ישיבה ל"ה / אחת"צ

הערך אלורף ש. גרונן

הערך אלוף גונן

לפני המלחמה? כיוון שהצבא המצרי נכנס לסיני, כאן הצבא המצרי לא נכנס לשום מקום.

לסקוב:

אני מקח את זה מכוון אחר. ראיית שאין לך אפשרות הבטחה נגד הפתעה, האם אמרת שאתה רוצה להגדיל את הסד"כ - סדר הכוחות - שלדשותך. אני אקבל יותר כוחות, ואז לפחות אם אני מופתע, יש לי פנצ' במקום. האם אמרת לקדם את הסנקים, את הארטילריה מה שהיא לך, כדי שתוכל לקדם אותם על החעלה?

אלוף גונן:

לקדם לפני שבת אחת שואל?

לסקוב:

באותו רגע שראית את ה"כילד אפ", אתה בין ה-5 מתחיל לקרוא כי כוחות גדולים נמצאים במקום, אין לך הפתעה, יש לך אוחה אפשרות א. להניח שהכל בסדר ולא יפתיעו אותי, או להגיד אין לי הפתעה, ואז לבוא ולדרוש שיתנו לך אמצעים נגד הפתעה. אם אין לך, אתה אומר, לפחות תנו לי כוחות במקום, או לפחות תן לי להשתמש בכוחות שעומדים לרשותי, לא חס ותלילה שאתה מחכה להחקפה או משהו, אלא שתהיה מוכן להפתעה.

אלוף גונן:

לא עשיתי זאת לכני שבת. אני לא ציפיתי להחקפה לפני שבת.

לסקוב:

כלומר לא היית מודאג מה"כילד אפ" שהיה?

אלוף גונן:

לא הייתי מודאג שהולכת לפרוץ מלחמה.

לנדוי:

בגלל הידיעות מאמ"ן?

אלוף גונן:

בגלל הרבע והאווירה, ובגלל שזו לא הפעם הראשונה

הערך אלוף גונן

שיש הרביל .

אח"כ
נבוצאל:

ראש אמ"ן אמר סבירות נמוכה או משהו כזה,

אך בכל זאת הוא לא הוציא זאת מכלל אפשרות.
קורא

גם סבירות נמוכה אין פירושה שאין שום אפשרות. אם זה קורה, זה מאה אחוז.

גם אם הסבירות היא באחוזים נמוכים, אז מה יבטיח אותך?

אלוף גונן:

אנחנו הנחנו, אני מניח עכשיו שטעינו כולנו,

כולל אני, שתהיה לנו התרעה למלחמה לא

ממקורות פקטיים או של 24 שעות או של 48 שעות.

היו"ר אברנט:

אבל זה לא לפני ההתרעה הטקטית .

אלוף גונן:

לא התרעה טקטית - התרעה איסטרטגית.

היו"ר אברנט:

היתה איזו פעולה מוגבלת שלהם?

אלוף גונן:

לפעולה מוגבלת הכוחות הספיקו.

כהוכחה אני רוצה לומר ש"שוכך יוניס" = שזו

פקודה לבלימה על-ידי הסדיר, צריכה להכנס ב- 24 שעות-שלב א' , וק+ 48 שעות

בשלב ב'. אל "שוכך יוניס" נדבר לחוד, אך זה שייך לשאלה, למה הייתי שקט. בפירוש

כניתי על התרעה איסטרטגית, כי התרעה טקטית בחעלה לא יכולה להספיק.

לסקוב:

יש לי עוד שתי שאלות. אתה אומר שקבלתם ביום חמישי

לאוקספור מצב ג' .

אלוף גונן:

כלי מלואים.

לסקוב

כלי מלואים. מה זה אומר בשפתו של כל דרג בפקוד?

1945

ועדת החקירה - 25.12.73

ישיבה ל"ה - אח"צ

96.

ת.כ.

הער אלוף גונן

זה שייך לכווננות.

גונן:

זה שייך לפקודות קבע של כווננות. אתה תביא אותן.

לסקוב:

אני רוצה לומר רק מילה אחת. את מערך השליטה, מפקדת הפקוד, גייסתי ביום שישי.

אלוף גונן:

כלומר בטלת חופשות?

לסקוב:

לא, גייסתי את המלואים של מפקדת הפקוד ביום ו'. את הקשר של מפקדת הפקוד, גייסתי את המלואים ביום

אלוף גונן:

שישי.

אני מבין שעל-כך עוד תדבר.

היו"ר אגרנט:

אני רוצה להבין את השיטת העבודה. האם זהו סוג הוברים שהם ידועים כמטכ"ל ובפקוד בצורה כזו, שחלופי טלכס יכולים להפעיל את הדבר, או שזה סוג דברים שכל-כך היו לא צפויים, שצריך היה להביא את אלוף הפקוד למטכ"ל כדי לקיים דיון?

לסקוב:

מלחמה כבר עברתי חרבה בדרגים נמוכים. יש דרגים אופרטיביים. לפני כל בצוע, עושים

גונן:

דיון מהודש.

שאלה לחקופה שהייתה ראש מה"ד: כאשר תבוא

לסקוב:

בפעם הבאה, האם תוכל להסביר איזה דברים נעשו

בחפיסה התורתית של מה"ד כתוצאה מהתפתחות השמוש בס.א.מ - 2; 3; 6 ו-7 והדגל

עם הטאברים, מהאספקט של לחימה נגד טנקים, חי"ר נגד טנקים, הש"מ נגד טנקים,

ארטילריה נגד טנקים.

לסקוב

1946

ועדת החקירה - 25.12.73
ישיבה ל"ה - אחה"צ

100.97. ת.כ.

הערך אלון גונן

לא אוכל לתת תשובה לשאלה הראשונה. זה צריך לשאול את חיל-האוויר. מה"ד לא עוסק

אלון גונן:

בתוקף של חיל-האוויר.

מה זאת אומרת? אני אשאל את חיל-האוויר.

לסקוב:

למה"ד לא עוסק בזה.

אלון גונן:

מה"ד, כאשר יש ס.א.מ. 6;3;2 ו-7, ברוי לו שכוחות היבשה לא יכולים להשען על סיוע אווירי כזה

לסקוב:

כפי שהם היו רגילים לפני שצבא המערכת של ס.א.מ. 6,3,2 ו-7, ואז צריך משהו במקום זה, או להביא לאיזה שהם סדורים אחרים של תקיפת חי"ר; חש"מ וארטיילריה. מה"ד חייב לתת את התשובה על-כך. חיל האוויר לא יתן לך את התשובה.

יש תשובה לא של מה"ד.

אלון גונן:

אחר-כך אשאל אותך מה עשיתם פראש מה"ד.

לסקוב:

זה לא שייך למה"ד. זה שייך לאג"מ-מבצעים,

אלון גונן:

יש חכנית "כנדיגו", שהיחה בנושה לפתור את

בעיה הטילים בחעלה. זו נקראת חכנית "כנדיגו". אבל לא כמה"ד. יש חכנית "כנדיגו"

ויש לנ"ח תיק.
לסקוב:

חברוק וחענה לי.

(המשך רשמה י.ע.)

1947
אחרי ח.כ. יע.

ועדת החקירה 25.12.73
ישיבה ל"ה, אחר-הצהרים

(עדות גונן)

ידין:

אתה אמרת כל הזמן שבשבילך מודיעין בדרך כלל
זה הקמ"נ שלך, מוכן מאליו, במופלא סמך אל חקור.
האם ב-30 בספטמבר או ב-1 באוקטובר, בסביבה זאת אתה קבלת ידיעה על איזה
מקור שמדבר שהתמרון הגדול הזה עלול להסתיים בהתקפה ?

גונן: לא. זה גם לא נאמר בדיון מטכל, עד כמה שאני זוכר
ל א. היתה ידיעה כזו ?

ידין: היתה ידיעה מסויימת מאמ"צ שהעריך אותה כלא
רצינית.

אגרנט: אני מודה לך על עדותך היום. נשב ונשמע אותך
בפעם הבאה. יש לך די זמן להכין את החומר.

גונן: אני זקוק להרבה שבועות, אני רוצה לקבל התראה.

ידין: אתה רוצה התראה, הפעם, שלא כמו בפעם הקודמת...

הישיבה ננעלה